

Pitanja i odgovori

Nova pravila za putovanje s kućnim ljubimcima i putovnice za kućne ljubimce

za građane EU-a koji putuju unutar i izvan EU-a

Uvod

Od 29. prosinca 2014. na snazi su novi propisi za putovanje s kućnim ljubimcima i putovnice za kućne ljubimce. Stoga smo u suradnji s Europskom komisijom pripremili ovaj priručnik u kojem smo pokušali odgovoriti na najvažnija pitanja o izmjenama koje donose novi propisi. Međutim, za najnovije informacije najbolje je obratiti se nadležnim tijelima u svojoj matičnoj državi ili državi odredišta.

Nova pravila za putovanje s kućnim ljubimcima i putovnice za kućne ljubimce – pitanja i odgovori

OPĆENITO	3
1. Trebam li nakon 29. prosinca 2014. imati novu putovnicu za svojeg kućnog ljubimca? Što to konkretno znači za mojeg psa, mačku ili pitomu vreticu?	3
2. Živim u EU-u. Gdje mogu zatražiti putovnicu za kućnog ljubimca?	3
3. Za koje je životinje potrebno imati putovnicu?	3
4. Koliko košta izdavanje putovnice za kućnog ljubimca?	3
5. Koliko se vremena prije putovanja moram obratiti veterinaru?	4
6. Što ako putujem s više od pet kućnih ljubimaca?	4
7. Koji su osnovni uvjeti za putovanje s kućnim ljubimcem unutar EU-a?	4
8. Koji su osnovni uvjeti za putovanje s kućnim ljubimcem u zemlje izvan EU-a?	5
9. Moram li (kao vlasnik) uvijek biti u pratnji svojeg kućnog ljubimca kada putuje?	5
10. Koja je najmanja propisana dob za putovanje kućnog ljubimca?	5
11. Što će se dogoditi ako krenem na put sa svojim kućnim ljubimcem, a ne ispunjavam propisane uvjete?	5
12. Na godišnjem sam odmoru na Bliskom istoku ili u sjevernoj Africi i želim natrag sa sobom povesti životinju lualicu. Koji su uvjeti?	6
UGRADNJA MIKROČIPA	6

1. Zašto je važno da moj kućni ljubimac bude označen mikročipom prije putovanja?.....	6
2. Gdje mogu čipirati svojeg kućnog ljubimca?	6
3. Je li dopušteno označavanje životinje tetovažom?	7
4. Je li životinju potrebno označiti prije cijepljenja protiv bjesnoće?	7
CIJEPLJENJE PROTIV BJESNOĆE	7
1. Zašto je nužno cijepljenje protiv bjesnoće?	7
2. Koliko često kućnog ljubimca treba cijepiti protiv bjesnoće?	7
3. Kada je potrebno obaviti testiranje krvi na bjesnoću?.....	7
4. Treba li protiv bjesnoće cijepiti životinje mlađe od tri mjeseca?	8
5. Jesu li potrebna druga cjepiva?	8
6. Što treba napraviti ako se životinja razboli nakon cijepljenja?	8
PUTOVNICA ZA KUĆNOG LJUBIMCA.....	8
1. Trebam li nakon 29. prosinca imati novu putovnicu za svojeg kućnog ljubimca? Što to konkretno znači za mojeg psa, mačku ili pitomu vreticu?	8
2. Zbog čega je uvedena nova putovnica za kućne ljubimce?.....	8
3. Koje su najvažnije promjene u odnosu na staru putovnicu za kućne ljubimce?.....	8
4. Što trebam učiniti ako izgubim svoju staru putovnicu za kućnog ljubimca?.....	8
5. Nisam državljanin EU-a , ali se namjeravam na nekoliko godina preseliti u EU sa svojim kućnim ljubimcem. Mogu li dobiti putovnicu za kućnog ljubimca za putovanje unutar EU-a dok tu boravim?	9
6. Putujem u državu članicu EU-a iz zemlje koja nije članica EU-a. Je li u mojem slučaju putovnica za kućnog ljubimca valjana?	9
7. Iz države članice EU-a putujem u zemlju izvan EU-a. Je li moja putovnicu za kućnog ljubimca valjana?.....	9
8. Je li putovnica za kućnog ljubimca valjana za stanovnike prekomorskih područja EU-a, na primjer za Martinique ili Kanarske otoke?	9
ZAŠTITA OD TRAKAVICE I DRUGE BOLESTI	11
1. Kada moj kućni ljubimac mora dobiti zaštitu od trakavice?.....	11
2. Što učiniti ako se nakon putovanja moj kućni ljubimac razboli ili ako sumnjam da je bio izložen nekoj zarazi?	11
DODATNE INFORMACIJE	11

1. Gdje mogu pronaći više informacija? 11

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI: Iako smo se pri izradi ovog priručnika trudili da on bude što točniji, savjetujemo vam da se za najnovije informacije obratite nadležnim tijelima u svojoj matičnoj državi ili državi odredišta. Autori ne mogu preuzeti odgovornost niti jamčiti za točnost, ispravnost ili potpunost informacija navedenih u ovom priručniku.

OPĆENITO

1. Trebam li nakon 29. prosinca 2014. imati novu putovnicu za svojeg kućnog ljubimca? Što to konkretno znači za mojeg psa, mačku ili pitomu vreticu?

Ako vam je putovnica za kućnog ljubimca izdana prije 29. prosinca 2014., ne trebate zatražiti novu. Vaša stara putovnica i dalje vrijedi.

Nakon 29. prosinca automatski se izdaju nove putovnice za kućnog ljubimca.

2. Živim u EU-u. Gdje mogu zatražiti putovnicu za kućnog ljubimca?

Morate se obratiti veterinaru u svojoj matičnoj državi. Nadležna nacionalna tijela svih država članica EU-a obvezna su distribuirati putovnice veterinarima koje su ovlastila za izdavanje putovnica.

3. Za koje je životinje potrebno imati putovnicu?

Novi sustav koji je uveden u EU-u vrijedi za mačke, pse i pitome vretice. Za ostale kućne ljubimce vrijede nacionalni propisi.

Ako putujete s nekom drugom vrstom kućnog ljubimca, morate se obratiti nadležnim tijelima u svojoj zemlji i/ili zemlji u koju želite otputovati. Ako je vaš kućni ljubimac križanac (na primjer bengalska mačka ili vučjak), morate se obratiti i nadležnom ministarstvu u svojoj zemlji.

4. Koliko košta izdavanje putovnice za kućnog ljubimca?

Nije utvrđena fiksna cijena za izdavanje putovnice

za kućnog ljubimca. Cijena putovnice ovisi o zemlji i veterinaru koji je izdaje te drugim čimbenicima povezanim s njezinim izdavanjem.

5. Koliko se vremena prije putovanja moram obratiti veterinaru?

Preporučljivo je veterinaru se obratiti što je moguće ranije prije planiranog putovanja s kućnim ljubimcem. Ovisno o zemlji u koju putujete, o tome je li vaš kućni ljubimac cijepljen protiv bjesnoće i treba li mu napraviti krvne pretrage, bit će potrebni tjedni ili čak mjeseci prije nego što bude spreman za putovanje. Putujete li unutar EU-a savjetujemo vam da veterinaru otiđete najmanje dva mjeseca prije planiranog puta, ili još ranije ako putujete izvan EU-a.

6. Što ako putujem s više od pet kućnih ljubimaca?

Ako putujete s više od pet kućnih ljubimaca, morate ispunjavati uvjete „trgovinskog” režima bilo da putujete unutar ili izvan EU-a. Morate se obratiti nadležnom ministarstvu u svojoj zemlji kako bi vam izdalo odgovarajuću dozvolu.

Iznimka od ovog zahtjeva odobrava se u slučaju putovanja s kućnim ljubimcima starijima od šest mjeseci radi sudjelovanja na izložbi, natjecanju ili sportskom događanju. Vlasnik mora predočiti dokaz o tome.

7. Koji su osnovni uvjeti za putovanje s kućnim ljubimcem unutar EU-a?

Osnovni uvjeti za putovanje s psima, mačkama ili pitomim vreticama jesu sljedeći:

- da je životinja označena mikročipom
- da je valjano cijepljena protiv bjesnoće
- da je od cijepljenja do dana putovanja proteklo odgovarajuće razdoblje (najmanje 21 dan, osim u slučaju docjepljivanja)
- da je dobila zaštitu protiv parazita *Echinococcus multilocularis* – vrijedi samo za pse i samo za određene zemlje.

8. Koji su osnovni uvjeti za putovanje s kućnim ljubimcem u zemlje izvan EU-a?

Morate se raspitati o uvjetima koji vrijede u zemlji u koju putujete te zahtjevima EU-a koji se primjenjuju na povratak iz te zemlje. Osim što vaš kućni ljubimac mora biti označen mikročipom i valjano cijepljen protiv bjesnoće, možda će ga prije putovanja izvan EU-a biti potrebno podvrgnuti testiranju na krvnom uzorku uzetom najmanje 30 dana nakon cijepljenja i analiziranom u ovlaštenom laboratoriju. Savjetujemo vam da te pripremne radnje poduzmete što ranije jer postupak u nekim zemljama može trajati nekoliko mjeseci.

9. Moram li (kao vlasnik) uvijek biti u pratnji svojeg kućnog ljubimca kada putuje?

Da, u pravilu svi kućni ljubimci moraju biti u pratnji svojeg vlasnika. To je u nekim situacijama teško izvedivo, no dok god vremenska razlika u putovanju kućnog ljubimca i vlasnika nije dulja od pet dana, može se smatrati da kućni ljubimac ima pratnju. Ako na put krećete prije ili nakon svojeg kućnog ljubimca, možda ćete trebati zatražiti usluge ovlaštene osobe.

10. Koja je najmanja propisana dob za putovanje kućnog ljubimca?

U mnogim zemljama nije dozvoljeno putovati s kućnim ljubimcima mlađima od četiri mjeseca.

Od 29. prosinca 2014. vaš kućni ljubimac mora biti star najmanje 12 tjedana da bi mogao biti cijepljen protiv bjesnoće prije putovanja. Neke zemlje dopuštaju ulazak životinja mlađih od 12 tjedana bez cjepiva protiv bjesnoće, no u većini zemalja to nije slučaj. Morate se raspitati prije putovanja. Ako životinja primi cjepivo koje se prema tehničkim specifikacijama odobrenja za puštanje u promet cjepiva daje samo u jednoj dozi, vlasnik može putovati sa svojim kućnim ljubimcem tek nakon što protekne 21 dan od cijepljenja.

11. Što će se dogoditi ako krenem na put sa svojim kućnim ljubimcem, a ne ispunjavam propisane uvjete?

Prije odlaska na put obavite sve što je potrebno kako biste ispunili uvjete utvrđene propisima o putovanju s kućnim ljubimcima. Zabranjeno je putovati u inozemstvo s kućnim ljubimcem ako nisu zadovoljeni odgovarajući propisi. Kućni ljubimci koji ne zadovoljavaju propisane uvjete mogu predstavljati opasnost za zdravlje drugih životinja i zdravlje ljudi. Mogu prenijeti bjesnoću u drugu zemlju s dramatičnim posljedicama. Ako ne ispunjavaju propisane zahtjeve, mogu biti stavljeni u karantenu, odbijeni ili u krajnjem slučaju eutanazirani o trošku vlasnika. Za prekršitelje propisa na snazi su stroge kazne. Članice EU-a provjeravaju SVE životinje koje ulaze na njihovo područje iz država

izvan EU-a te provode nediskriminatorne provjere životinja koje na njihovo područje ulaze iz drugih država članica.

12. Na godišnjem sam odmoru na Bliskom istoku ili u sjevernoj Africi i želim natrag sa sobom povesti životinju lualicu. Koji su uvjeti?

Budite oprezni, u tim zemljama još uvijek ima bjesnoće! Životinju lualicu ne možete odmah povesti sa sobom jer nije poznato je li zaražena bjesnoćom. Ako je životinja zaražena bjesnoćom, vrijeme inkubacije od trenutka zaraze do pojave prvih simptoma obično traje od jednog do tri mjeseca, međutim, to se razdoblje može kretati od manje od jednog tjedna do više od godine dana. Stoga je moguće da je životinja zaražena iako izgleda savršeno zdrava.

Životinju možete povesti sa sobom tek nakon što je označena mikročipom i valjano cijepljena protiv bjesnoće. Ovisno o državi u kojoj se nalazite, životinju će možda trebati podvrgnuti testiranju na krvnom uzorku uzetom najmanje 30 dana nakon cijepljenja i analiziranom u ovlaštenom laboratoriju. U svoju ćete ga zemlju moći odvesti tek nakon što protaknu tri mjeseca od dana uzimanja krvnog uzorka.

UGRADNJA MIKROČIPA

1. Zašto je važno da moj kućni ljubimac bude označen mikročipom prije putovanja?

Zakonom je propisano da životinja prije putovanja mora biti označena mikročipom.

Ugradnjom mikročipa i prijavom životinje u nacionalnu bazu podataka istodobno povećavate vjerojatnost pronalaska svojeg kućnog ljubimca u slučaju da se izgubi ili bude ukraden. Za razliku od markice i ogrlice za označavanje, koje mogu otpasti ili biti uklonjene, označavanje mikročipom trajan je način identifikacije psa.

2. Gdje mogu čipirati svojeg kućnog ljubimca?

Za čipiranje kućnog ljubimca morate se obratiti veterinaru. Pri postavljanju mikročipa veterinar može provjeriti i zdravlje vašeg kućnog ljubimca te mu dati potrebna cjepiva (uključujući ono protiv bjesnoće). U nekim zemljama mikročip mogu postavljati i druge kvalificirane osobe.

3. Je li dopušteno označavanje životinje tetovažom?

Da, ali ako putujete u inozemstvo tetovaža je valjana samo ako je aplicirana prije 3. srpnja 2011. Osim toga tetovaža mora biti jasno čitljiva.

4. Je li životinju potrebno označiti prije cijepljenja protiv bjesnoće?

Da, vaš kućni ljubimac mora dobiti odgovarajuću terapiju odgovarajućim redoslijedom. Životinju treba označiti mikročipom prije cijepljenja radi identifikacije pri cijepljenju.

CIJEPLJENJE PROTIV BJESNOĆE

1. Zašto je nužno cijepljenje protiv bjesnoće?

Cijepljenjem protiv bjesnoće svojeg psa štitite od zaraze bjesnoćom.

Bjesnoća je i dalje jedna od najraširenijih virusnih zoonoza na svijetu. Iako se stopostotno može spriječiti, procjenjuje se da svake godine od bjesnoće umire 55 000 ljudi: gotovo svi u zemljama u razvoju od čega su polovina djeca u dobi mlađoj od 15 godina.

U Europskoj uniji pojava bjesnoće znatno se smanjila nakon osamdesetih godina, uglavnom kao rezultat kombinacije cijepljenja domaćih pasa i divljih životinja. Zahvaljujući tim naporima mnoge su europske zemlje proglašene „slobodnima od bjesnoće” te je bjesnoća postalo gotovo zaboravljena bolest.

Međutim, u nekoliko zemalja Europske unije bjesnoća je i dalje prisutna kao endemska bolest. Zbog toga je izuzeto važno cijepiti pse te valja biti posebno oprezan pri uvozu životinja iz zemalja u kojima je i dalje prisutna bjesnoća koju prenose psi.

2. Koliko često kućnog ljubimca treba cijepiti protiv bjesnoće?

Broj doza cjepiva ovisi o tehničkim specifikacijama odobrenja za puštanje u promet cjepiva u zemlji u kojoj se obavlja cijepljenje. Na to će vam pitanje moći odgovoriti vaš veterinar.

U skladu s novim propisima europske države dužne su sastaviti popis odobrenih cjepiva protiv bjesnoće. U priručniku ćemo navesti poveznicu na taj popis čim dobijemo podatke.

3. Kada je potrebno obaviti testiranje krvi na bjesnoću?

Krvne su pretrage potrebne za putovanje u neke zemlje izvan EU-a kao i za povratak iz tih zemalja.

4. Treba li protiv bjesnoće cijepiti životinje mlađe od tri mjeseca?

Ne. Kod premladih životinja cjepivo protiv bjesnoće može biti neučinkovito. Zbog toga je novim propisima uvedena minimalna dob od 12 tjedana za prvo cijepljenje protiv bjesnoće.

5. Jesu li potrebna druga cjepiva?

Za putovanje unutar EU-a nije potrebno nijedno drugo cjepivo osim onog protiv bjesnoće. Ako putujete izvan EU-a, možda će biti potrebna i druga cjepiva. Raspitajte se unaprijed.

Međutim, radi zaštite zdravlja životinja vrlo je preporučljivo kućnog ljubimca cijepiti i protiv drugih uobičajenih bolesti, osobito protiv psećeg parovirusa, psećeg distempera, psećeg adenovirusa i mačje kuge.

6. Što treba napraviti ako se životinja razboli nakon cijepjenja?

Nuspojave cjepiva, uključujući onog protiv bjesnoće, vrlo su rijetke, ali su moguće. Ako primijetite da životinja ima reakciju na cjepivo, o tome uvijek morate obavijestiti veterinara pa čak i ako je riječ o vrlo blagoj i kratkotrajnoj reakciji.

PUTOVNICA ZA KUĆNOG LJUBIMCA

1. Trebam li nakon 29. prosinca imati novu putovnicu za svojeg kućnog ljubimca? Što to konkretno znači za mojeg psa, mačku ili pitomu vreticu?

Ako vam je putovnica za kućnog ljubimca izdana prije 29. prosinca 2014., ne trebate zatražiti novu. Vaša stara putovnica još uvijek vrijedi.

Nakon 29. prosinca automatski se izdaju nove putovnice za kućnog ljubimca.

2. Zbog čega je uvedena nova putovnica za kućne ljubimce?

Nova putovnica za kućne ljubimce uvedena je radi poboljšanja sigurnosti životinje.

3. Koje su najvažnije promjene u odnosu na staru putovnicu za kućne ljubimce?

Nova putovnica za kućne ljubimce sadržavat će sljedeće:

- prozirnu zaštitnu foliju za stranice s podacima mikročipa i veterinarskim potvrđama u obliku naljepnice
- zasebnu stranicu za upisivanje podataka o veterinaru koji je izdao putovnicu
- datum početka valjanosti za cjepivo protiv bjesnoće (uključujući docjepljivanja); time će se olakšati postupak provjere sukladnosti s propisima, a vlasnik kućnog ljubimca moći će lako provjeriti je li putovnica valjana za putovanje.

4. Što trebam učiniti ako izgubim svoju staru putovnicu za kućnog ljubimca?

Morate se obratiti veterinaru radi izdavanja nove putovnice i ponovnog cijepljenja kućnog ljubimca.

5. Nisam državljanin EU-a, ali se namjeravam na nekoliko godina preseliti u EU sa svojim kućnim ljubimcem. Mogu li dobiti putovnicu za kućnog ljubimca za putovanje unutar EU-a dok tu boravim?

Da. Trebate se obratiti veterinaru u bilo kojoj državi članici EU-a radi izdavanja putovnice i cijepljenja vašeg kućnog ljubimca.

6. Putujem u državu članicu EU-a iz zemlje koja nije članica EU-a. Je li u mojem slučaju putovnica za kućnog ljubimca valjana?

Ne. Putovnica za kućnog ljubimca u načelu je valjana samo za putovanje iz jedne države članice EU-a u drugu. Međutim, putovnica za kućnog ljubimca može se upotrebljavati i za putovanje u susjedne države koje primjenjuju propise EU-a kao i za putovanje iz tih država u države EU-a. To su sljedeće zemlje: Andora, Farski otoci, Gibraltar, Grenland, Island, Lihtenštajn, Monako, Norveška, San Marino, Švicarska i Država Vatikanskog Grada.

Putovnica za kućnog ljubimca vrijedit će i za povratak iz zemlje izvan EU-a uz uvjet da ste prije napuštanja EU-a ispunili uvjete koji su na snazi za putovanje u tu zemlju.

U svim ostalim slučajevima morate imati potvrdu o zdravstvenom stanju životinje koju je izdao ovlaštenu veterinar.

7. Iz države članice EU-a putujem u zemlju izvan EU-a. Je li moja putovnica za kućnog ljubimca valjana?

Putovnicu za kućne ljubimce prihvaćaju i neke države izvan EU-a uz uvjet da je ovlaštenu veterinar ovjerio odgovarajuću stranicu putovnice. Raspitajte se unaprijed.

8. Je li putovnica za kućnog ljubimca valjana za stanovnike prekomorskih područja EU-a, na primjer za Martinique ili Kanarske otoke?

Da. Putovnica za kućnog ljubimca valjana je za putovanje u sljedeća područja:

- Grenland i Farski otoci (danska putovnica za kućnog ljubimca)
- Francuska Gijana, Guadalupa, Martinique, Réunion (francuska putovnica za kućnog ljubimca)

- Kanarski otoci (španjolska putovnica za kućnog ljubimca)
- Azori i Madeira (portugalska putovnica za kućnog ljubimca)
- Gibraltar (posebna gibraltarska putovnica za kućnog ljubimca).

[VET]8. *Mogu li i nakon 29. prosinca 2014. upotrebljavati stare obrasce putovnice za kućne ljubimce?*

Ne. Nakon 29. prosinca 2014. veterinari ne smiju izdavati putovnice za kućne ljubimce na starim obrascima. Vlasnici kućnih ljubimaca kojima je putovnica izdana prije 29. prosinca 2014. mogu i dalje upotrebljavati staru putovnicu. Njima nije potrebno izdavati novu putovnicu!

[VET]9. *Ako me posjeti vlasnik s kućnim ljubimcem sa starom putovnicom, trebam li i u toj putovnici zaštititi stranice folijom?*

Ne, ali iz sigurnosnih razloga prozirkom samoljepivom folijom možete zaštititi stranicu na kojoj se nalaze podaci u obliku naljepnice.

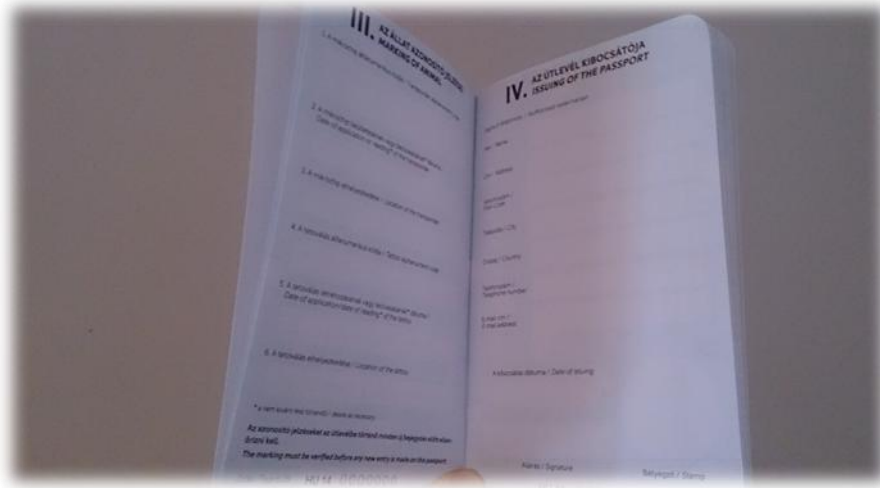
[VET]10. *Na kojem se web-mjestu može provjeriti koje dodatne uvjete traže pojedine države?*

Puno informacija možete pronaći na *web*-mjestu Europske komisije: http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/pets/index_en.htm te na *web*-mjestima svih država članica. http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/pets/nat_rules_dogscatferret_en.htm

[VET]11. *Kakvu je evidenciju dužan voditi veterinar?*

Novom Uredbom propisano je da veterinari moraju čuvati evidenciju o putovnicama za životinje u razdoblju od najmanje tri godine. Evidencija mora sadržavati broj putovnice i sljedeće podatke iz rubrika I., II. i III. putovnice:

- brojevi mikročipa, lokacija i datum očitavanja / stavljanja mikročipa
- ime, vrsta, pasmina, spol, boja, datum rođenja, posebne ili prepoznatljive osobine ili svojstva kućnog ljubimca
- ime i kontaktni podaci vlasnika.

ZAŠTITA OD TRAKAVICE I DRUGE BOLESTI

1. Kada moj kućni ljubimac mora dobiti zaštitu od trakavice?

Životinja mora dobiti zaštitu od trakavice ako s njom putujete u Finsku, Irsku, Maltu ili Ujedinjenu Kraljevinu.

2. Što učiniti ako se nakon putovanja moj kućni ljubimac razboli ili ako sumnjam da je bio izložen nekoj zarazi?

Tijekom putovanja u inozemstvo vaš kućni ljubimac može doći u dodir s bolestima koje nisu prisutne u vašoj zemlji, na primjer bolestima koje se prenose ugrizom krpelja, te parazitima poput srčane gliste i trakavice. Do zaraze može doći zbog toga što životinja nema prirodno stečeni imunitet na te bolesti. Neke od tih bolesti mogu se prenijeti i na čovjeka.

Ako po povratku s putovanja primijetite znakove bolesti kod svojeg kućnog ljubimca, obavijestite veterinaru kako bi procijenio mogućnost da se vaš kućni ljubimac zarazio u inozemstvu.

Savjetujemo vam da se prije putovanja posavjetujete s veterinarom o zdravstvenom stanju i sposobnosti vašeg kućnog ljubimca za putovanje. Ovisno o tome u koju zemlju putujete, veterinar vam može savjetovati potrebnu terapiju ili druge preventivne mjere te vas podučiti kako prepoznati simptome bolesti kod svojeg kućnog ljubimca.

DODATNE INFORMACIJE

1. Gdje mogu pronaći više informacija?

http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/pets/index_en.htm

